

Dosar nr. 3r-256/21

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud: I. Talmaci)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, I. Muruianu)

DECIZIE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Angela Rotari împotriva Primăriei satului Cojușna, terți Societatea cu Răspundere Limitată „Geotopcad” și Gheorghe Boșcăneanu, cu privire la contestarea actului administrativ și la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Boșcăneanu împotriva Angelei Rotari, terți Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova, Inspekția de Stat în Construcții, Primăria satului Cojușna și Zinaida Boșcăneanu, cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate și înlăturarea obstacolelor, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 06 noiembrie 2018 Angela Rotari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Cojușna, intervenienți accesorii SRL „Geotopcad” și Gheorghe Boșcăneanu cu privire la contestarea actului administrativ.

La 25 septembrie 2018 Gheorghe Boșcăneanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Rotari, intervenienți accesorii Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova, Inspekția de Stat în Construcții, Primăria satului Cojușna și Zinaida Boșcăneanu, cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate și înlăturarea obstacolelor, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, s-a dispus conexarea cauzei intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Boșcăneanu împotriva Angelei Rotari, terți Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova, Inspecția de Stat în Construcții, Primăria satului Cojușna și Zinaida Boșcăneanu, cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate și înlăturarea obstacolelor, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu cauza în procedura contenciosului administrativ intentată la cererea de chemare în judecată a Angelei Rotari împotriva Primăriei satului Cojușna, terți SRL „Geotopcad” și Gheorghe Boșcăneanu, cu privire la contestarea actului administrativ.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Angela Rotari împotriva Primăriei satului Cojușna, terți SRL „Geotopcad” și Gheorghe Boșcăneanu, cu privire la contestarea actului administrativ. A fost anulat actul de stabilire a hotarelor din 18 aprilie 2018 ca fiind ilegal. A fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Boșcăneanu împotriva Angelei Rotari, terți Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova, Inspecția de Stat în Construcții, Primăria satului Cojușna și Zinaida Boșcăneanu, cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate și înlăturarea obstacolelor, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 08 decembrie 2020 Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu au depus apel împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, solicitând casarea acesteia în partea respingerii acțiunii depuse de Gheorghe Boșcăneanu și emiterea în această parte a unei noi decizii, prin care a admite acțiunea lui Gheorghe Boșcăneanu.

Prin încheierea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

La 10 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu au depus recurs împotriva încheierii din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecarea apelului.

În motivarea recursului recurenții Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu au indicat că nu au recepționat copia hotărârii motivate a primei instanțe. În acea perioadă, Gheorghe Boșcăneanu, era internat în spital, pentru confirmare anexând extrasul medical eliberat la 07 mai 2021, în care se indică că din data de 04 februarie 2021 a fost bolnav, iar la data eliberării extrasului se afla în perioada de recuperare.

A mai indicat că în conținutul încheierii recurate se menționează despre o singură pretinsă notificare a hotărârii primei instanțe, însă apel au depus doi apelanți, Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu, fapt ce, în opinia recurenților, demonstrează că hotărârea motivată a primei instanțe nu a fost notificată ambilor apelanți.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 28 aprilie 2021, fiind notificată recurenților Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu la data de 26 mai 2021, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție a scrisorilor recomandate, anexate la actele cauzei (f.d.22, 25 vol. III).

Astfel, recursul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu la 10 iunie 2021, este în termen (f.d.28 -30 vol. III).

La data de 28 iunie 2021 intimata Angela Rotari, precum și Agenția Servicii Publice au recepționat copia recursului cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor. Însă, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe la recursul lui Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu (f.d. 38-39 vol. III).

Plicurile de corespondență expediate în adresa terților Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Inspecției de Stat în Construcții, au fost restituite instanței cu mențiunea „plecat”.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu, de a anula încheierea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza Curții de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea apelului depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central a fost pronunțat la data de 18 noiembrie 2020 (f.d. 229 vol. I).

La 08 decembrie 2020, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu au depus apel împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, solicitând casarea acesteia în partea respingerii acțiunii depuse de Gheorghe Boșcăneanu și emiterea în această parte a unei noi decizii, prin care a admite acțiunea lui Gheorghe Boșcăneanu.

Prin încheierea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, în contradicție cu cerințele art. 232 alin. (2) Cod administrativ, apelanții Gheorghe Boșcăneanu și

Zinaida Boșcăneanu nu au prezentat motivarea apelului în termen, care a expirat la data de 02 aprilie 2021.

Analizând circumstanțele expuse în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel pripit a declarat inadmisibil apelul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu, considerând că ultima zi pentru prezentarea motivării apelului a expirat la data de 02 aprilie 2021.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Articolul 232 alin. (2) din Codul administrativ reglementează expres că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 01 aprilie - 30 mai 2021.

Potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 3 din 15 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite prin Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021.

Prin hotărârea Curții Constituționale nr. 15 din 28 aprilie 2021, în vigoare din 28 aprilie 2021, a fost declarată neconstituțională Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021 privind declararea stării de urgență.

Astfel, pe durata stării de urgență, termenul de decădere care a început să curgă, a fost suspendat până la data de 28 aprilie 2021.

Actele cauzei denotă că hotărârea motivată din 18 noiembrie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul Central a fost notificată recurenților Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu la data de 03 martie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la actele cauzei (f.d. 5 vol. III).

Astfel, termenul pentru prezentarea motivării apelului, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 04 martie 2021 și ar urma să expire la data de 02 aprilie 2021. Însă, în speță, având în vedere regula calculării termenului de procedură în cazul suspendării curgerii termenului pe durata declanșării stării de urgență, acesta, fiind suspendat până la 28 aprilie 2021, a continuat să curgă la data de 29 aprilie 2021 și a expirat la data de 30 aprilie 2021, zi de vineri.

Prin urmare, instanța de apel, prin încheierea din 28 aprilie 2019 pripit a declarat ca fiind inadmisibil apelul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu, pe motivul neprezentării motivării apelului până la data de 02 aprilie

2021. Or, termenul pentru prezentarea motivării apelului, care a fost suspendat pe durata stării de urgență, a expirat la data de 30 aprilie 2021, iar încheierea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost emisă până la expirarea termenului de depunere a motivării apelului.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază soluția instanței de apel, de a declara inadmisibil apelul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu pe motivul încălcării termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, ca fiind neîntemeiată și care urmează a fi apreciată ca o limitare a drepturilor apelanților de acces la justiție.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acestora în condițiile enunțate, ar constitui pentru Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu o îngrădire a posibilității de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană a Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

Soluția adoptată de instanța de apel, prin încheierea contestată, nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu, de a anula încheierea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza Curții de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea apelului depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu.

Se anulează încheierea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Angela Rotari împotriva Primăriei satului Cojușna, terți Societatea cu Răspundere Limitată „Geotopcad” și Gheorghe Boșcăneanu, cu privire la contestarea actului administrativ și la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Boșcăneanu împotriva Angelei Rotari, terți Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova, Inspecția de Stat în Construcții, Primăria satului Cojușna și Zinaida Boșcăneanu, cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate și

înlăturarea obstacolelor, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza Curții de Apel Chișinău, în același complet de judecată pentru examinarea apelului depus de Gheorghe Boșcăneanu și Zinaida Boșcăneanu împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan